
TLAČOVÁ SPRÁVA
19. novembra 2014

Česko-slovensko-maďarsko-rumunský denný trh s elektrinou úspešne odštartoval 19. novembra 2014

Dňa 19. novembra 2014 bol úspešne spustený CZ-SK-HU-RO Market Coupling, ktorý integruje český, slovenský, maďarský a rumunský denný trh s elektrinou a nahrádza CZ-SK-HU Market Coupling.

Všetky zúčastnené strany projektu s potešením oznamujú, že implicitná alokácia prostredníctvom market coupling-ového mechanizmu prebehla prvý deň hladko a všetky procesy fungovali v súlade s plánom.

Victor Ionescu, generálny riaditeľ spoločnosti OPCOM povedal: *“Tento úspech predstavuje veľký krok vpred k vytvoreniu Európskeho jednotného trhu s elektrinou. Náš projektový tím tvrdo pracoval na prepojení trhov s elektrinou štyroch krajín. Teraz prevádzkujeme riešenie kompatibilné s európskym cieľovým modelom, ktoré prinesie výhody pre účastníkov prepojených trhov s elektrinou.”*

“Pracujeme na rozšírení úspešnej spolupráce medzi štyrmi krajinami aj v rámci ďalších projektov v súvislosti s integráciou trhov s elektrinou v regióne CEE, aby sme dosiahli konečný cieľ, ktorým je jednotný európsky trh s elektrinou.”, povedal Gheorghe Visan, člen predstavenstva Transelectrica.

Cieľom projektu, ktorý sa začal v auguste 2013, bolo rozšírenie CZ-SK-HU Market Couplingu o Rumunsko a implementácia riešenia PCR (Price Coupling of Regions). Prevádzkovatelia prenosových sústav (ČEPS, SEPS, MAVIR a Transelectrica) spoločne s organizátormi trhov (OTE, OKTE, HUPX a OPCOM) podporovaní národnými energetickými regulátormi (ERÚ, ÚRSO, MEKH a ANRE) spolupracovali v rámci projektu, s cieľom navrhnuť a implementovať všetky nevyhnutné riešenia, ktoré zaistia technickú a procedurálnu kompatibilitu 4M MC s riešením európskeho cieľového modelu, ktoré je už implementované v iných prepojených európskych regiónoch. Market Coupling umožňuje vyššiu efektívnosť obchodovania a alokácie kapacít, čo by malo viesť k vyššej bezpečnosti dodávok, vyššej likvidite a nižšej cenovej volatilite.

-koniec-

Základné informácie:

HUPX – Hungarian Power Exchange Ltd.

V rámci liberalizácie maďarského energetického sektora bol v júli 2010 založený Organizovaný trh s elektrinou ako dcérska spoločnosť MAVIR Zrt. (maďarský prevádzkovateľ prenosovej sústavy). Odvtedy si HUPX vybudoval povest' nevyhnutnej platformy domáceho obchodu s elektrinou. Neustály vývoj denného trhu HUPXu zvýšil záujem o organizované obchodovanie s elektrinou v Maďarsku, čo je tiež znázornené výrazným rastom počtu prijatých členov. HUPX tiež ponúka fyzické obchodovanie s futuritami. Okrem vysporiadania obchodov uzavretých na burze, registruje tiež transakcie s ponúkanými prenosovými kapacitami. Tento trh ponúka týždenné, mesačné, štvrtročné a ročné kontrakty podľa potrieb účastníkov trhu. HUPX Ltd. sa zaoberá okrem prevádzkovania spoľahlivého trhu aj neustálym vývojom úrovne poskytovaných služieb pre svojich členov.

Výhody HUPXu:

- Poskytovaním efektívnych služieb na vysokej úrovni prispieva k zvýšeniu likvidity trhu
- Tvorba transparentných cien pre všetkých účastníkov trhu s elektrinou
- Vďaka neustálemu vývoju sa prispôsobuje zmenám pozorovaným na medzinárodných trhoch s elektrinou
- Prevádzkuje obchodnú platformu prepojenú a kompatibilnú s medzinárodnými trhmi

Ďalšie informácie sú k dispozícii na webovej stránke www.hupx.hu.

MAVIR – the Manager of Power

MAVIR Magyar Villamosenergia ipari Átviteli Rendszerirányító Zártkörűen Működő Részvénytársaság [MAVIR- maďarský prevádzkovateľ prenosovej sústavy Ltd., MAVIR ZRt.] je mladou organizáciou s bohatými tradíciami a skúsenosťami. Tradícia, skúsenosti a mladosť sa v tomto prípade navzájom nevyučujú: predtým, ako bol založený MAVIR, Národné dispečingové centrum plnilo technické úlohy prevádzky sústavy, a to od novembra 1949. Vytvorením integrovaného prevádzkovateľa prenosovej sústavy (PPS) 1. januára 2006 sa prevádzkovateľ prenosovej sústavy včlenil do Divízie pre prevádzku sústavy v rámci Národnej elektrizačnej spoločnosti Ltd. a do Divízie pre prenosovú sústavu v rámci Maďarských elektrizačných spoločností Ltd. Vysoko kvalifikovaný tím odborníkov, ktorí milujú svoju profesiu a vykonávajú ju na vysokej úrovni sa spojil s MAVIR ZRt., ktoré znamená viac, než len staré dispečingové centrum: v súčasnosti si MAVIR ZRt. plní nasledujúce povinnosti:

- Poskytovanie spoľahlivej, účinnej a bezpečnej prevádzky Maďarskej elektrizačnej sústavy, vrátane požadovaných rezervných výrobných a prenosových kapacít;
- Vykonávanie dohľadu a rozširovanie aktív prenosovej sústavy, s cieľom vykonávať všetky práce spojené s jej obnovou, údržbou a rozvojom, nevyhnutné pre riadne a spoľahlivé poskytovanie dodávky;
- Zabezpečovanie neprerušovanej prevádzky, prispievanie k ďalšiemu rozširovaniu trhu s elektrinou, zabezpečenie nediskriminačného prístupu pre užívateľov prenosovej sústavy;
- Spracovávanie údajov získaných od účastníkov v rámci poskytovania dodávok elektriny;
- Informovanie účastníkov trhu o hrozbe uzatvárania nerealizovateľných kontraktov;
- Harmonizácia prevádzky Maďarskej elektrizačnej sústavy so sústavami v susedných krajinách;
- Koordinácia medzinárodnej spolupráce;
- Príprava stratégie rozvoja sústavy a predkladanie návrhov na rozvoj portfólia výrobní.

Na základe osvedčenia obsiahnutého v Rozhodnutí maďarského energetického úradu zo dňa 13. marca 2012, MAVIR pracuje v súlade s modelom ITO (Independent Transmission Operator - Nezávislý prenosový prevádzkovateľ), tým je MAVIR vlastníkom a prevádzkovateľom prenosovej siete v rámci vertikálne integrovanej energetickej korporácie.

Ďalšie informácie sú k dispozícii na webovej stránke www.mavir.hu.

MEKH (HEA)

Hungarian Energy and Public Utility Regulatory Authority je nezávislý orgán verejnej správy so zodpovednosťou podávania správ na ročnej báze maďarskému parlamentu. Úlohy úradu sú špecifikované v zákone o HEA, zákone o zásobách zemného plynu, rovnako ako v zákone o elektrine, dodávke tepla a zásobách vody pre verejnú spotrebu. V súvislosti s projektom rozšírenia CZ-SK-HU Market Couplingu je úrad podľa ustanovení týchto zákonov zodpovedný najmä za:

- Vydávanie a novelizáciu licencií pre prevádzku prenosovej sústavy (MAVIR) a pre prevádzku organizovaného trhu (HUPX);
- Schvaľovanie všeobecných podmienok trhu s elektrickou energiou (Obchodný zákon pripravený MAVIR, Pravidlá trhu HUPX), ako aj obchodných kódexov držiteľov licencií;
- Schvaľovanie príslušných medzinárodných zmlúv v rámci market couplingu
- Určovanie rozsahu informácií, ktoré sa majú zverejňovať;
- Prešetrenie sťažností zákazníkov.

Ďalšie informácie sú k dispozícii na webovej stránke www.mekh.hu.

OTE, a.s.

OTE, a. s., český operátor trhu s elektrinou a plynom (OTE) je akciová spoločnosť založená v roku 2001. OTE poskytuje komplexné služby jednotlivým hráčom na trhoch s elektrinou a plynom v rámci Českej republiky. OTE spustil organizáciu obchodovania na dennom trhu s elektrinou v roku 2002 a v nasledujúcich rokoch aj na vnútrodných a blokových trhoch s elektrinou. OTE funguje ako operátor trhu s plynom od roku 2010, pričom pokrýva prevádzku denného aj vnútrodného trhu s plynom. Nepretržité spracovávanie údajov a ich výmena nevyhnutná pre zúčtovanie a vysporiadanie odchýlok medzi kontrahovanými a aktuálnymi objemami dodanej a odobranej elektriny a plynu patrí medzi služby, ktoré OTE ponúka hráčom na trhu v rámci českého trhu s elektrinou a plynom, vrátane administratívnych postupov spojených so zmenou dodávateľa. OTE taktiež spravuje Národný register emisií skleníkových plynov. OTE je držiteľom povolenia na vykonávanie činností operátora trhu, ktoré pokrýva aktivity v rámci trhov s elektrinou a plynom v Českej republike.

Ďalšie informácie sú k dispozícii na webovej stránke www.ote-cr.cz

ČEPS, a.s.

Akciová spoločnosť ČEPS je jediným českým prevádzkovateľom prenosovej sústavy a je držiteľom výhradnej licencie pre tento účel udelenej Energetickým regulačným úradom v súlade so Zákomom o energetike. Spoločnosť nesie zodpovednosť za údržbu a modernizáciu 41 transformačných staníc so 71 transformátormi, ktoré zabezpečujú dodávku elektriny z prenosovej sústavy do distribučnej sústavy, ako aj 400 kV vedení s celkovou dĺžkou 3508 km a 220 kV vedení s celkovou dĺžkou 1910 km.

ČEPS je členom relevantných európskych medzinárodných organizácií. Spoločnosť zodpovedá za udržiavanie rovnováhy medzi dodávkou elektriny a jej spotrebou v rámci českej elektrizačnej sústavy v reálnom čase (systémové služby) a za organizovanie cezhraničných výmen elektriny, vrátane tranzitov. ČEPS je tradične zainteresovaný do vytvárania liberalizovaných trhov s elektrinou v rámci Českej republiky aj Európy.

Ďalšie informácie sú k dispozícii na webovej stránke www.ceps.cz.

ERÚ

Energetický regulačný úrad (ERÚ) bol zriadený 1. januára 2001 Zákomom č. 458/2000 z 28. novembra 2000 o podmienkach obchodu a štátneho riadenia v energetickom priemysle a zmenách v súvisiacich zákonoch ("Energetický zákon") v znení neskorších úprav, ako administratívny orgán pre reguláciu energetického sektora v Českej republike. ERÚ zodpovedá najmä za podporu konkurencie na energetickom trhu, podporu využívania obnoviteľných zdrojov energie a ochranu záujmov zákazníkov v

oblastiach energetického priemyslu, v ktorých konkurenciu nie je možné dosiahnuť. Ďalšie informácie sú k dispozícii na webovej stránke www.eru.cz.

OKTE, a.s.

OKTE, a. s., je organizátor krátkodobého trhu s elektrinou v Slovenskej republike, akreditovaný Ministerstvom hospodárstva SR. OKTE, a. s., bol zaregistrovaný ako nezávislý právny subjekt 11. augusta 2010. Hlavné činnosti spoločnosti a vybrané typy služieb sú predmetom cenovej regulácie Úradu pre reguláciu sieťových odvetví. Organizácia organizovaného krátkodobého cezhraničného trhu s elektrinou sa riadi Prevádzkovým poriadkom OKTE, a. s. Organizovaný krátkodobý cezhraničný trh s elektrinou umožňuje účastníkom trhu s elektrinou ponúkať alebo dopytovať elektrinu, zlepšuje ich možnosti dosiahnuť vyváženú obchodnú pozíciu pred samotnou dodávkou/odberom elektriny, a tým znižuje pravdepodobnosť vytvárania odchýlok medzi plánovanými a reálnymi hodnotami dodávky/odberu elektriny. Ďalšími úlohami OKTE, a. s., sú zúčtovanie odchýlok, zber, správa a zverejňovanie nameraných dát a centrálna fakturácia poplatkov súvisiacich s prevádzkou systému a súvisiacich činností pre subjekty zúčtovania v rámci Slovenskej republiky. OKTE, a. s., je taktiež držiteľom licencie pre vykonávanie činností organizátora krátkodobého trhu s elektrinou.

Ďalšie informácie sú k dispozícii na webovej stránke www.okte.sk.

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s.

Od 21. januára 2002 spoločnosť Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., prevádzkuje prenosovú sústavu v rámci Slovenskej republiky ako nezávislý právny subjekt. Poslaním spoločnosti je spoľahlivá prevádzka prenosovej sústavy, zabezpečovanie dispečerského riadenia sústavy, jej údržba, obnova a rozvoj, s cieľom zabezpečovať udržateľnú a vysoko kvalitnú dodávku elektriny pre všetkých užívateľov prenosovej sústavy, vrátane paralelnej prevádzky so susednými prepojenými prenosovými sústavami. Okrem toho, pre spoločnosť je zásadným dodržiavanie transparentných a nediskriminačných princípov prístupu do sústavy s minimálnym vplyvom na životné prostredie. Rovnako tak, základom je rešpektovanie požiadaviek vyplývajúcich z národnej a európskej legislatívy, rozhodnutí národného regulačného úradu, pravidiel prevádzky a medzinárodnej spolupráce v rámci synchrónne prepojenej elektrizačnej sústavy EÚ.

Ďalšie informácie sú k dispozícii na webovej stránke www.sepsas.sk.

URSO

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví je štátny administratívny orgán zriadený v roku 2001. Úrad pre reguláciu sieťových odvetví plní funkciu regulačného orgánu, spolu s Regulačnou radou v odvetviach elektriny, plynu centrálného vykurovania a vodného hospodárstva, s cieľom vytvárať a podporovať konkurenčné prostredie, aby sa chránili jednak zákazníci a jednak záujmy držiteľov licencií tak, aby bola docieľená rozumná návratnosť investícií a zaistená spoľahlivá, ekonomická a kvalitná dodávka tovarov a služieb v rámci regulovaných sieťových odvetví.

Ďalšie informácie sú k dispozícii na webovej stránke www.urso.gov.sk.

OPCOM SA

Rumunský operátor trhu - OPCOM SA bol založený v roku 2000 ako akciová spoločnosť a dcérska spoločnosť CNTEE Transelectrica SA. Povinnosti vyplývajú z jeho role organizátora a správcu centralizovaných trhov s elektrinou a plynom a operátora zúčtovania vo veľkoobchode s elektrinou v súlade s platnými predpismi ANRE a podmienkami Licencií č. 407 a 1798. Hlavné činnosti vykonávané spoločnosťou OPCOM: spotové obchodovanie s elektrinou na dennom trhu (DAM) a vnútrodenný obchod (IDM), zmluvné dodanie prostredníctvom centralizovaného trhu pre bilaterálne kontrakty s elektrinou (CMBC a CMBC-CN), obchodovanie s environmentálnymi osvedčeniami na trhu zelených certifikátov, ako aj na obchodnej platforme s emisnými povolenkami; zúčtovanie transakcií uzavretých na dennom trhu, vnútrodennom trhu a centralizovanom trhu zelených certifikátov, zúčtovanie transakcií s elektrinou uzatvorených na vyrovnávacom trhu organizovanom CNTEE Transelectrica SA a odchýlky subjektov zodpovedných za odchýlku, dohľad nad trhom a podávanie správ ANRE, poskytovanie relevantných

informácií účastníkom trhu, masmédiám a širokej verejnosti. V roku 2013 OPCOM získal v Rumunsku licenciu na vykonávanie administratívnych činností centralizovaných trhov s plynom. Ďalšie informácie sú k dispozícii na webovej stránke www.opcom.ro.

Transelectrica

Transelectrica bola založená nariadením vlády č. 627/ 31. júla 2000, osamostatnením bývalého Rumunského úradu pre elektrinu (CONEL).

Transelectrica je rumunský prevádzkovateľ prenosovej sústavy, ktorý hrá kľúčovú úlohu na rumunskom trhu s elektrinou.

Spravuje a prevádzkuje elektrizačnú prenosovú sústavu a zabezpečuje výmenu elektriny medzi krajinami strednej a východnej Európy ako člen ENTSO-E (European Network of Transmission and System Operators for Electricity).

Transelectrica je zodpovedná za prenos elektriny, prevádzkovanie systému a trhu s elektrinou, rozvoj siete a trhovej infraštruktúry, zaisťuje bezpečnosť rumunského energetického systému. Tiež slúži ako hlavné „spojenie“ medzi dodávkou a spotrebou elektriny neustálym zosúladením výroby so zaťažením, vystupujúci ako operátor pre vyrovnávanie trhu s elektrinou.

Od 29. augusta 2006 je Transelectrica vedená na bukureštskej burze.

Poslanie: Transelectrica zaisťuje rumunskému energetickému systému spoľahlivú a stabilnú prevádzku štandardnej kvality a zároveň poskytuje národné prenosové siete za transparentných, nediskriminačných a rovnakých podmienok pre všetkých účastníkov trhu

Ďalšie informácie sú k dispozícii na webovej stránke www.transelectrica.ro.

ANRE

Rumunský energetický regulačný úrad bol založený v roku 1999. Je organizovaný ako správne nezávislý orgán s právnou subjektivitou a vlastným majetkom, pod kontrolou parlamentu, samostatne financovaný a nezávislý pokiaľ ide o rozhodovací proces, organizáciu a fungovanie. ANRE schvaľuje a kontroluje plnenie národne záväzného regulačného rámca požadovaného pre riadne fungovanie odvetví zemného plynu, elektriny a tepla a trhov pokiaľ ide o ich efektívnosť, súťaž, transparentnosť a ochranu spotrebiteľa.

Povinnosti a kompetencie ANRE sú stanovené Zákonom pre elektrinu a plyn č. 123/2012 a mimoriadnym nariadením vlády č. 33/2007 o fungovaní a prevádzke ANRE, zmenené a doplnené zákonom č. 160/2012.

Ďalšie informácie sú k dispozícii na webovej stránke www.anre.ro.